

2020/2216(INI)

22.3.2021

TUAIRIM

ón gCoiste um Fhostaíocht agus um Ghnóthaí Sóisialta

chuig an gCoiste um an Margadh Inmheánach agus um Chosaint an Tomhaltóra

maidir le todhchaí dhigiteach na hEorpa a mhúnlú: deireadh a chur le bacainní ar fheidhmiú an mhargaidh aonair dhigitigh agus úsáid IS a fheabhsú do thomhaltóirí Eorpacha
(2020/2216(INI))

Rapóirtéir don tuairim: Konstantinos Arvanitis

PA_NonLeg

MOLTAÍ

Iarrann an Coiste um Fhostaíocht agus um Ghnóthaí Sóisialta ar an gCoiste um an Margadh Inmheánach agus um Chosaint an Tomhaltóra, mar an coiste atá freagrach, na moltaí seo a leanas a ionchorprú ina thairiscint i gcomhair rúin:

- A. de bhrí go bhfuil athruithe bunúsacha agus struchtúracha ag teacht ar an margadh saothair, ar an áit oibre, ar phatrúin oibre agus ar phróifíl oibre oibríthe agus ar iompraíocht tomhaltóirí chomh maith leis an tslí a bhíonn daoine ag maireachtáil go ginearálta, mar thoradh ar an gCeathrú Réabhlóid Thionsclaíoch, an digiteáil agus an intleacht shaorga (IS); de bhrí go meastar go mbeidh na hathruithe sin chun tairbhe na saoránach agus na sochaí trí cháilíocht saoil a fheabhsú agus trí dheiseanna nua fostaíochta agus samhlacha gnó níos inbhuanaithe a chruthú, ach go bhfuil roinnt rioscaí agus dúshlán ag baint leo freisin, ar ina leith a theastóidh meastóireacht agus oiriúnú leanúnach agus dinimiciúil ar na creataí reachtacha ábhartha i gcomhréir le rialacha agus prionsabail AE amhail Colún Eorpach na gCearta Sóisialta, Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh agus Cairt Shóisialta na hEorpa, chomh maith leis na Treoirlínte Eitice le haghaidh IS Iontaofa de chuid an Ghrúpa Ardleibhéil Saineolaithe um an Intleacht Shaorga¹;
- B. de bhrí, leis na deiseanna nua a lean as an gclaoclú digiteach agus as an margadh aonair digiteach, gur cheart go dtabharfaí cumhacht do shaoránaigh uile AE agus go gcuirfí ar a gcumas a bheith rathúil;
- C. de bhrí go bhfuil an acmhainneacht ag an digiteáil agus ag IS an bealach a fhaigheann daoine faisnéis, a dhéanann siad cumarsáid agus a smaoiníonn siad a athrú go suntasach;
- D. de bhrí, i bhfianaise na ndúshlán suntasach a bhaineann lena shineirgí le margadh an tsaothair, gur cheart don chóras oideachais na riachtanais a bheidh ann amach anseo i margadh an tsaothair a thuar ar bhealach níos fearr agus a bheith in ann oiriúnú dá réir;
- E. de bhrí go bhfuil an acmhainneacht ag IS áiteanna oibre agus margáí saothair níos sábháilte agus níos cuimsithí a sholáthar;
- F. de bhrí go ndéanann IS agus an digiteáil sineirgí idir daoine agus meaisíní a éascú ar bhealach sochreidte agus go bhfuil tairbhí eacnamaíocha agus sochaíocha ag baint leo, mar aon le deiseanna nua do ghnólachtaí agus d'oibríthe, ach go bhfuil siad ina siocair freisin le roinnt dúshlán eiticiúil, dlíthiúil agus dúshlán a bhaineann le fostaíocht; de bhrí gur féidir le húsáid IS san áit oibre cur le margáí saothair cuimsitheacha agus feabhas a chur ar shláinte agus sábháilteacht ag an obair, agus gur féidir é a úsáid freisin chun faireachán agus meastóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht oibríthe agus a bhfeidhmíocht a thuar agus a threorú, rud ag a bhfuil iarmhairtí díreacha agus indíreacha ar a ngairmeacha; de bhrí gur cheart go mbeadh dea-thionchar ag IS ar dhálaí oibre agus gur cheart go mbeadh urraim do chearta an duine agus do chearta bunúsacha agus luachanna an Aontais a bheith mar threoir aige; de bhrí gur cheart go mbeadh IS

¹ an Coimisiún Eorpach, *Ethics Guidelines for Trustworthy AI* [Treoirlínte Eitice le haghaidh IS Iontaofa], an 8 Aibreán 2019.

duinelárnach, feabhas a chur ar fholláine daoine agus na sochaí agus cur leis an aistriú cothrom agus cóir; de bhrí go bhféadfadh sé sin cur ar chumas na ngrúpaí sóisialta a bhí eisiata roimhe sin, amhail daoine faoi mhíchumas, rochtain níos fearr a bheith acu ar an lucht saothair agus de bhrí gur cheart na rioscaí a bhaineann le himeacht earnálacha áirithe fostaíochta a chothromú trí dheiseanna nua fostaíochta a chruthú mar aon le poist níos mó agus níos fearr ná na poist a cailleadh;

- G. de bhrí, ar an meán, go bhfuil inní ar 16% d'oibrithe in AE go mbeidh a gcuid scileanna as dáta mar thoradh ar an digiteáil²;
- H. de bhrí gur tosaíocht straitéiseach é IS nach féidir leas a bhaint as a lánacmhainneacht ach amháin má tá úsáideoirí agus tomhaltóirí ar an eolas faoi na buntáistí agus na dúshlán a d'fhéadfadh teacht as; de bhrí go raibh cásanna ann inar cuireadh IS i bhfeidhm ar bhealach a sháraigh na rialacháin atá ann cheana féin, amhail na rialacháin maidir le cosaint sonraí;
- I. de bhrí gur gá na deiseanna agus na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ann a ionchorprú sa phróiseas oideachais, lena n-áirítear chun an t-eisiamh digiteach a chomhrac, agus chun feachtais faisnéise a dhéanamh ar an leibhéal Eorpach chun tuiscint leormhaith ar phríomhthréithe gach gné d'fhorbairt IS a chur ar fáil;
- J. de bhrí, le faireachas, faireachán agus rialú arna gcumasú ag teicneolaíocht san áit oibre³, gur féidir brú míchuí a chur ar fhostaithe a bheith níos tapúla agus níos éifeachtaí agus a bpatrúin iompraíochta a rianú;
- K. de bhrí gur annamh a bhíonn fiontair, oibrithe agus ionadaithe oibrithe ar an eolas faoi fheidhmchláir IS nó faoina bhfeidhmeanna agus a sonraí foluiteacha;
- L. de bhrí, ós rud é go bhfuil an t-éileamh ar scileanna sonracha IS agus ar shaineolas ardleibhéil ag dul i méid i margadh an tsaothair, gur gá do shaoránaigh uile AE an tuiscint is gá ar IS a bheith acu chun go mbeidh siad in ann a ngnáthshaol a chaitheamh;
- M. de bhrí gur minic a bhíonn scaipeadh faisnéise bréagaí, foláireamh bréige agus míthuiscintí ag gabháil le hathrú mear teicneolaíoch an lae inniu, ar nithe iad a d'fhéadfadh an bonn a bhaint de ghnéithe dearfacha agus deiseanna na forbartha teicneolaíche;
- N. de bhrí go n-aithnítear an ceart gan a bheith faoi réir cleachtais earcaíochta ar líne gan aon idirghabháil ó dhaoine le Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS) (aithris 71);
- O. de bhrí go bhfuil gnéithe sonracha socheacnamaíocha, inscne, aoise, geografacha agus inrochtaineachta ag an mbearna dhigiteach, nach mór aghaidh a thabhairt orthu;

²Cedefop, *Artificial or human intelligence? Digitalisation and the future of jobs and skills: opportunities and risks* [Intleacht shaorga nó dhaonna? Digiteáil agus todhchaí na bpost agus na scileanna: deiseanna agus rioscaí], lch. 3.

³ mar shampla uirlisí tuartha agus fógartha, cianfhaireachán, rianú ama cianda agus bainistiú algartamach. Féach Mateescu, A., Nguyen, A., *Explainer: Workplace Monitoring & Surveillance, Data & Society*, an 6 Feabhra 2019.

- P. de bhrí go bhfuil béim curtha ag paindéim COVID-19 ar a thábhachtaí atá réitigh dhigiteacha, lena n-áirítear teilea-obair, chomh maith leis na himpleachtaí teicniúla agus sóisialta atá ag baint leo; de bhrí nach bhfuil aon fhorálacha comhchoiteanna ann ar leibhéal an Aontais maidir le IS a chur i bhfeidhm san áit oibre, a bhféadfadh saobhadh margaidh agus míbhuntáistí iomaíochta a bheith mar thoradh air; de bhrí gur cheart IS a bheith faoi réir creat rialála iomchuí;
- Q. de bhrí, le bainistiú algartamach oibre, áiteanna oibre agus oibríthe, go bhféadfar éagothromaíochtaí cumhachta agus teimhneacht maidir le cinnteoireacht a chruthú agus nach mór go mbeadh sé trédhearcach chun go mbeidh oibríthe in ann agóid a dhéanamh i gcoinne na gcinntí sin trí nósanna imeachta éifeachtacha; de bhrí go bhfuil méadú ag teacht ar úsáid IS – lena n-áirítear IS ardriosca⁴ – ní hamháin san áit oibre, ach freisin do phróisis eile riaracháin; de bhrí gur cheart faisnéis shimplí agus shothuigthe maidir le húsáid IS i bpróisis a bhaineann leis an obair a chur ar fáil, ós rud é gur réamhchoinníoll le haghaidh úsáid eiticíúil is ea tuiscint ar ghnéithe bunúsacha algartam;
- R. de bhrí gur dhréachtaigh an Eagraíocht um Chomhar agus um Fhorbairt Eacnamaíochta (ECFE) moltaí maidir le IS⁵;
- S. de bhrí, faoi Airteagal 22(1) de RGCS, go bhfuil an ceart ag oibríthe gan a bheith faoi réir cinneadh atá bunaithe ar phróiseáil uathoibríthe amháin, rud a fhágann nach mór maoirseacht dhaonna a bheith ann;
- T. de bhrí gur gnéithe riachtanacha iad maoirseacht dhaonna agus an trédhearcacht chun a áirithiú go mbeidh córais IS i gcomhréir leis an reachtaíocht ábhartha;
- U. de bhrí go molann an Chomhairle cur chun cinn cur chuige eiticíúil agus duinelárnach maidir le IS⁶;
- V. de bhrí gur chuir comhpháirtithe sóisialta Eorpacha creat-chomhaontú i gcrích maidir leis an digiteáil, ina n-áirítear caibidil maidir le IS agus lena ráthaítear prionsabal an duine a bheith i gceannas⁷;
- W. de bhrí nach leor na hiarrachtaí chun dul i ngleic le claontacht inscne agus neamhionannas san earnáil dhigiteach; de bhrí go bhfuil bearna inscne fós ann i ngach réimse den teicneolaíocht dhigiteach, go háirithe maidir le IS, rud a dhaingníonn treoshuíomh fireann san earnáil dhigiteach sna blianta beaga atá amach romhainn;
- X. de bhrí, sa rún uaithi an 17 Nollaig 2020 maidir le hEoraip shóisialta láidir d’Aistrithe Córa⁸, gur iarr Parlaimint na hEorpa go gcuirfí toirmeasc ar úsáid IS i bpróisis

⁴ Páipéar Bán ón gCoimisiún an 19 Feabhra 2020 dar teideal *Artificial Intelligence – a European approach to excellence and trust* [An Intleacht Shaorga – Cur chuige Eorpach atá dírithe ar bharr feabhais agus ar mhuinín] (COM(2020)0065), lch. 18.

⁵ Ionstraimí Dlí ECFE, *Recommendation of the Council on Artificial Intelligence* [Moladh ón gComhairle maidir leis an Intleacht Shaorga], an 22 Bealtaine 2019.

⁶ Conclúidí ón gComhairle an 16 Meitheamh 2020 maidir le todhchaí dhigiteach na hEorpa a mhúnlú, IO C 202 I, 16.6.2020, lch. 1.

⁷ Creat-Chomhaontú Chomhpháirtithe Sóisialta na hEorpa maidir leis an Digiteáil, mí an Mheithimh 2020.

⁸ Téacsanna arna nglacadh, P9_TA(2020)0371.

earcaíochta;

1. á chur i bhfáth a thábhachtaí atá cur chuige coiteann Eorpach maidir le gnéithe eiticiúla IS; á chur i bhfáth go bhfuil géarghá ann an prionsabal i ndáil le heitic trí réamhshocrú a chur i bhfeidhm mar phríomhphrionsabal le haghaidh dhearadh agus úsáid IS; á chur i bhfios go láidir nach mór creat rialála an Aontais a áirithiú go mbeidh IS duinelárnach agus go ndéanfar dínit dhaonna agus cearta bunúsacha na n-oibríthe a urramú go hiomlán sa gheilleagar digiteach; á chur i bhfáth, ina theannta sin, gur cheart don chreat Eorpach um IS⁹ rialacha agus prionsabail an Aontais a urramú, amhail Colún Eorpach na gCeart Sóisialta;
2. á chur in iúl gur geal léi an dea-thionchar a d'fhéadfadh a bheith ag IS ar mhargaí saothair na hEorpa, lena n-áirítear cruthú post, áiteanna oibre níos sabhálte agus níos cuimsithí, an comhrac i gcoinne an idirdhealaithe san earcaíocht agus i bpá, agus cur chun cinn meaitseála scileanna níos fearr agus sreafaí oibre, ar choinníoll go ndéanfar na rioscaí a mhaolú agus go ndéanfar nuashonrú ar chreataí rialála ar bhonn rialta de réir mar a théann an tonn digiteach chun cinn;
3. á chur i bhfios go láidir nach mór IS a bheith duinelárnach, trédhearcach, sábhálte agus slán agus go gcaithfidh sé na cearta bunúsacha agus na dlíthe agus na rialacháin is infheidhme a chomhlíonadh, lena n-áirítear RGCS, ar feadh shaolré iomlán an chórais, go háirithe nuair a úsáidtear é ag an áit oibre; á iarraidh go ndéanfar córas láidir deimhniúcháin a fhorbairt, bunaithe ar nósanna imeachta tástála agus faoi threoir phrionsabal an réamhchúraim, chun a chur ar chumas gnólachtaí a thaispeáint go gcomhlíonann a gcuid táirgí AI cearta bunúsacha agus caighdeáin an Aontais;
4. á chur i bhfios, sula ndéanfar córais IS a fhorbairt, a imscaradh agus a chur chun feidhme, gur cheart measúnú riosca cuimsitheach a dhéanamh chun meastóireacht a dhéanamh ar an tionchar ar chearta bunúsacha agus ar dhálaí oibre, lena n-áirítear ó thaobh sláinte agus sábháilteacht ag an obair, mar aon leis na hiarmhairtí sóisialta; á chur i bhfáth gur cheart go gcumhdódh na measúnuithe sin na rioscaí a bhaineann le cinnteoireacht dhaonna agus le hidirdhealú sóisialta, chomh maith le meastóireacht ar aon rioscaí ceirde a d'fhéadfadh teacht chun cinn;
5. á chur i bhfios go láidir gur cheart go mbeadh rochtain ag na húdaráis inniúla ar an bhfaisnéis uile maidir leis na sonraí a úsáidtear le haghaidh oiliúna, samhlacha staidrimh agus prionsabail teoriciúla a bhaineann le réitigh IS agus ar bhailíocht eimpíreach a dtorthaí;
6. á chur i bhfios go láidir nach mór an t-aistriú digiteach a léiriú ar bhealach níos fearr i gcórais oideachais agus oiliúna agus nach mór go mbeadh sé fite fuaite le feabhsuithe maidir leis an daonlathas ag an obair, dea-rialachas agus seirbhísí poiblí ar dhea-cháilíocht;
7. á athdhearbhú a thábhachtaí atá an t-oideachas agus an fhoghlaim leanúnach chun na cáilíochtaí atá riachtanach san aois dhigiteach a fhorbairt agus chun dul i ngleic leis an eisiámh digiteach; á iarraidh ar na Ballstáit infheistíocht a dhéanamh in oideachas

⁹ an Coimisiún Eorpach, *Ethics Guidelines for Trustworthy AI* [Treoirínte Eitice le haghaidh IS Iontaofa], an 8 Aibreán 2019.

ardcháilíochta, freagrúil agus cuimsitheach, i ngairmoiliúint agus i gcórais foghlama ar feadh an tsoil chomh maith le beartais athscilithe agus uas-scilithe d'oibrithe in earnálacha a bhféadfadh IS dul i gcion go mór orthu; á thabhairt chun suntais gur gá na scileanna litearthachta, uimhearthachta agus digiteacha riachtanacha a sholáthar do dhaoine chomh maith le hinniúlachtaí san eolaíocht, teicneolaíocht, innealtóireacht agus matamaitic (ETIM) agus scileanna boga trasearnála, amhail smaointeoireacht chriticiúil, cruthaitheacht agus fiontraíocht; á chur i bhfios go láidir nach mór aird ar leith a thabhairt ar chuimsiú grúpaí faoi mhíbhuntáiste ina leith sin;

8. á chur i bhfios go láidir nach mór córais IS agus algartaim a bheith duinelárnach i gcónaí agus feidhmiú mar chúnaimh le forbairt an duine, thar aon ní eile; á chur i bhfáth nár cheart IS a úsáid chun rogha nó iompar réasúnach a ionramháil nó chun an bonn a bhaint díobh, nó chun faireachas míchuí a dhéanamh;
9. ag aithint na ndeiseanna agus na ndúshlán atá ann sa ré dhigiteach agus go bhfuil mórthionchar ag an bpróiseas digiteála ar an tsochaí, ar an ngeilleagar agus ar fhostaíocht in AE; á chur i bhfáth go bhfuil gá le hidirphlé leathan agus daonlathach maidir le beartas digiteach le saoránaigh, le comhpháirtithe sóisialta agus le geallsealbhóirí ábhartha eile chun prionsabail, creataí agus ionstraimí a fhorbairt lena dtugtar aghaidh ar thionchair ar oibrithe agus ar an tsochaí; á chur i bhfios go láidir gur cheart go ndéanfadh teicneolaíochtaí nua, lena n-áirítear IS, margadh saothair inbhuanaithe agus cuimsitheach a chothú agus go gcabhródh siad le feabhas a chur ar mheaitseáil scileanna agus le folúntais a líonadh;
10. á chur i bhfios go láidir nach ceadmhach do IS ná d'aon reachtaíocht ghaolmhar difear a dhéanamh ar bhealach ar bith d'fheidhmiú ceart bunúsach mar a aithnítear sna Ballstáit agus ar leibhéal an Aontais, lena n-áirítear an ceart nó an tsaoirse chun dul ar stailc nó beart eile a dhéanamh a chumhdaítear le córais caidrimh tionscail na mBallstát, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó le cleachtais náisiúnta, nó difear a dhéanamh don cheart dul i mbun caibidlíochta, comhaontuithe comhchoiteanna a thabhairt i gcrích agus a fhorfheidhmiú nó gníomhaíocht chomhchoiteann a dhéanamh i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus/nó le cleachtais náisiúnta;
11. á chur i bhfios go láidir go bhféadfaidh IS cabhrú le haosú gníomhach folláin, trí chur ar chumas daoine scothaosta fanacht gníomhach inár sochaí agus fanacht i margadh an tsaothair ar feadh tréimhse níos faide más mian leo;
12. á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit straitéisí faisnéise maidir le IS a ghlacadh chun scaipeadh mífhaisnéise agus foláireamh bréige a chosc; á chur i bhfáth go bhfuil gá le hidirphlé sóisialta maidir le cur i bhfeidhm IS ar leibhéal na cuideachta; á mheas go bhfuil sé ríthábhachtach go rachfaí i gcomhairle le hoibrithe agus lena n-ionadaithe agus do dtabharfaí faisnéis leordhóthanach dóibh sula ndéanfar IS a imscaradh; á chur i bhfios go láidir nach mór úsáid IS a bheith trédhearcach agus nach mór córais IS san áit oibre príobháideachas agus dínit oibrithe a urramú; ag tathant ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit a áirithiú go mbeidh rochtain ag ceardchumann ar an áit oibre agus ar na hoibrithe féin, lena n-áirítear i gcás ina ndéantar obair go digiteach; á chur i bhfáth gur gá a ráthú go mbeidh ag oibrithe uile, lena n-áirítear na hoibrithe sa gheilleagar digiteach, an ceart chun cómhargála agus chun gníomhaíocht chomhchoiteann a dhéanamh; á mholadh go n-úsáidfí réitigh dhigiteacha chun

cómhargáil a chur chun cinn;

13. á mheabhrú a thábhachtaí atá an comhar idir an lucht acadúil, an lucht tionscail, comhpháirtithe sóisialta agus rialtais maidir leis an aistriú digiteach, lena n-áirítear taighde agus nuálaíocht i dteicneolaíochtaí digiteacha, ionas go gcuirfear gach gné shóisialta agus dhaonna san áireamh⁶ agus go ndéanfar scéimeanna cuí agus déine tástála le haghaidh chórais IS agus creataí oiliúna d'oibrithe a chur i bhfeidhm le himscaradh IS; á athdhearbhú a thábhachtaí atá an comhar sin le haghaidh meastóireacht níos fearr agus tráthúil sonraí chun cineálacha nua poist agus scileanna riachtanacha a thuar, agus, ar bhonn níos ginearálta, chun tionchar gearrthéarmach agus fadtéarmach IS ar an margadh saothair a thuar; á chur i bhfáth gur gá cistiú cobhsaí agus leormhaith do chlár taighde Eorpacha maidir le IS a áirithiú;
14. á chur i bhfáth gur gá go mbeadh úsáideoirí agus oibrithe ar an eolas aon uair a úsáidfear córais IS san áit oibre nó chun críoch táirgí nó seirbhísí pearsantaithe, lena n-áirítear na paraiméadair arna gcur i bhfeidhm ag na halgartaim agus conas a úsáidtear IS; á chur i bhfáth a thábhachtaí atá tuiscint níos fearr ar an gcaoi a bpróiseálann agus a luachálann algartaim sonraí; á thabhairt chun suntais gur gá scileanna maidir le IS san áit oibre a fhorbairt trí oiliúint agus oideachas d'oibrithe agus dá n-ionadaithe chun a chur ar a gcumas tuiscint níos fearr a fháil ar na himpleachtaí atá ag réitigh IS;
15. á iarraidh ar chomhpháirtithe sóisialta ar leibhéal na cuideachta oibriú le chéile chun faireachán a dhéanamh ar imscaradh IS; á chur i bhfios go láidir nach mór aird ar leith a thabhairt ar shonraí a bhailítear san áit oibre le cabhair ó IS, go háirithe má úsáidtear é le haghaidh cinntí maidir le hacmhainní daonna; á chur i bhfáth go gcoimeádann oibrithe úinéireacht a gcuid sonraí, fiú tar éis deireadh a bheith curtha le caidreamh fostaíochta; á iarraidh ar an gCoimisiún, ar na Ballstáit agus ar chomhpháirtithe sóisialta anailís a dhéanamh ar an ngá atá le forálacha speisialta maidir le cosaint sonraí san áit oibre i gcomhthéacs IS;
16. á mheabhrú go bhfuil feidhm iomlán ag *acquis* sóisialta agus fostaíochta an Aontais maidir le IS agus á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit forfheidhmiú cuí a áirithiú i dtaca le seirbhísí digiteacha chun dúshaothrú oibrithe agus obair neamhdhearbhaithe, as measc saincheisteanna eile, a chosc; á thabhairt dá haire gur féidir leis an Aontas a bheith ina cheannaire domhanda maidir le húsáid IS atá freagrach go sóisialta a chur chun cinn;
17. á mheabhrú go bhfuil tionchar ag úsáid agus bainistiú fheidhmchláir, algartaim agus fhorbairt próisis IS ar gach gné den obair agus de chearta na n-oibrithe, amhail próisis earcaíochta, daoine agus bainistiú sreabhadh oibre, agus nár cheart go ndéanfaí idirdhealú in aghaidh oibrithe agus grúpaí leochaileacha leo ná go dtreiseofaí éagothromaíochtaí bunaithe ar chritéir amhail inscne, aois, riocht sláinte, míchumas, náisiúntacht, eitneacht, cine nó máithreachas; á chur i bhfios go láidir gur gá faisnéis shimplí shothuigthe maidir le húsáid IS i bpróisis a bhaineann leis an obair a chur ar fáil; á iarraidh ar an gCoimisiún coimircí leormhaithe a áireamh sa chreat rialála IS a bheidh ann amach anseo chun idirdhealú a chomhrac, lena n-áirítear neamhionannais agus steiréitíopaí inscne ag IS, trína áirithiú, maidir leis an bhfaisnéis nó na tacair sonraí a úsáidtear chun IS atá in úsáid san áit oibre a oibriú nó a oiliúint, go ndéanfaidh siad éagsúlacht a léiriú ar bhonn sonraí ardcháilíochta agus nach mbeidh siad claonta, lena n-

áirítear trí uirlisí amhail córais rátála a fhaightear ó thomhaltóirí; á chur i bhfios go láidir nár cheart do IS neamhionannais agus steiréitíopaí a threisiú trí chlaontachtaí agus réamhchlaontaí digiteacha a dhéanamh de chlaontachtaí agus réamhchlaontaí analógacha le halgartaim;

18. á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit anailís a dhéanamh ar chórais algartamacha agus measúnuithe riosca rialta a dhéanamh chun meastóireacht agus aicmiú a dhéanamh ar chineálacha algartaim agus ar fhearainn feidhmchláir de réir an tionchair atá acu ar na hoibrithe; á mholadh don Choimisiún, do na Ballstáit agus do chuideachtaí na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ag baint le bainistiú algartamach daoine agus oibrithe a mheasúnú agus a mheas, go háirithe an easpa trédhearcachta, braistint an uaignis agus an leithlisithe a d'fhéadfadh a bheith ann, agus na dúshláin a d'fhéadfadh a bheith ann do cheart na n-oibrithe chun príobháideachais¹⁰ os coinne na dtairbhí a d'fhéadfadh a bheith ann amhail sainaitheint luath struis, fadhbanna sláinte agus tuirse, nochtadh níos lú do chiapadh agus d'fhoréigean, agus an tacaíocht fhoriomlán a bhaineann le cosc fianaise-bhunaithe, le measúnú riosca agus le cigireachtaí spriocdhírithé ar shábháilteacht agus sláinte ag an obair¹¹; á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit cosaint iomchuí do chearta agus dínit na n-oibrithe a áirithiú mar aon le cosaint i gcoinne úsáidí na n-uirlisí bainistithe algartamaigh, ar úsáidí iad a d'fhéadfadh a bheith díobhálach, amhail uirlisí chun iompar fostaithe a thuar, cianfhaireachán fíor-ama ar fheidhmíocht agus ar dhul chun cinn agus bogearraí rianaithe ama;
19. á iarraidh go gcuirfear prionsabal an réamhchúraim i bhfeidhm maidir le teicneolaíochtaí nua atá bunaithe ar IS; ag cur béim ar an mbunphrionsabal nach mór do dhaoine smacht a bheith acu ar mheasíní i gcónaí agus a bheith cuntasach, agus nach mór do chinntí IS, lena n-áirítear aon chinntí bainistíochta arna moladh ag IS, a bheith inchoimhlinte agus inchúlaithe i gcás inarb ábhartha; á chur i bhfáth nach mór caighdeán sábháilteachta agus slándála le haghaidh IS a urramú agus á thabhairt chun suntais a thábhachtaí atá seiceálacha agus rialuithe rialta ina leith sin chun aschur earráideach IS a chosc; á mheabhrú nach mór dliteanas maidir le húsáid IS a shainiú go soiléir, i gcás timpistí ag an obair agus damáiste a dhéantar do thríú páirtithe; á athdhearbhú, le haon úsáid a bhaintear as IS ag an obair, nach mór an ceart atá cumhdaithe in Airteagal 22(1) de RGCS maidir le gan a bheith faoi réir cinneadh atá bunaithe ar phróiseáil uathoibrithe amháin a urramú agus a choimirciú go leormhaith;
20. á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit infheistíocht a dhéanamh i mbeartais agus i gcláir atá spriocdhírithé go struchtúrach chun tacú leis an aistriú digiteach d'oibrithe agus do shaoránaigh trí chistí AE atá ar fáil; á chur i bhfáth gur réamhchoinníollacha don aistriú digiteach iad bonneagar agus forbairt scileanna;
21. á thabhairt chun suntais gur féidir an bhearna dhigiteach sa tsochaí a shárú leis na scileanna cuí agus an eolas maidir le IS agus gur cheart do réitigh IS tacú le lánpháirtiú grúpaí leochaileacha i margadh an tsaothair amhail daoine faoi mhíchumas nó daoine a

¹⁰ van Rijmenam, M., *Algorithmic management: what is it (and what's next)?*, an 12 Samhain 2020.

¹¹ Faisnéisiú beartais ón nGníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht agus Sláinte ag an Obair (EU-OSHA), dar teideal *Impact of Artificial Intelligence on Occupational Safety and Health* [Tionchar na hIntleachta Saorga ar Shláinte agus Sábháilteacht ag an Obair], 2021.

bhfuil cónaí orthu i gceantair iargúlta nó i gceantair thuaithe;

22. á chur i bhfios go bhfuil rochtain ar réitigh IS nasctha go dlúth le hinfhaighteacht idirlín ardluais agus dá bhrí sin gur cheart tús áite a thabhairt do chlúdach leathanbhanda chun idirdhealú agus rochtain neamhchothrom ar na teicneolaíochtaí sin a chosc, go háirithe i réigiúin iargúlta, réigiúin inar tearc an daonra, réigiúin fhorimeallacha, réigiúin teorann agus oileáin;
23. á thabhairt dá haire go bhfuil acmhainneacht ag fiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna) a fheidhmíonn sa gheilleagar digiteach; á chur i bhfáth go bhfuil gá le tacaíocht leordhóthanach airgeadais agus eagraíochtúil le haghaidh nuálaíochtaí do chuideachtaí agus le scileanna digiteacha níos fearr d'fhostóirí agus d'fhostaithe araon sna hearnálacha agus seirbhísí uile;
24. á iarraidh an athuair go mbeidh cosaintí dlíthiúla ann d'oibrithe ardáin chun a áirithiú go n-urramófar a gcearta saothair agus chun rochtain ar chosaint shóisialta leormhaith a ráthú dóibh i gcomhréir le moladh ón gComhairle an 8 Samhain 2019 maidir le rochtain ar chosaint shóisialta d'oibrithe agus do dhaoine féinfhostaithe¹²; á iarraidh ar na Ballstáit feabhas a chur ar dhálaí oibre agus fostaíochta d'oibrithe ardáin agus timpeallachtaí oibre cuibhiúla agus deiseanna oiliúna ar feadh an tsaoil a ráthú; á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit a áirithiú go mbeidh oibrithe ardáin in ann a gceart maidir lena gcuid sonraí a phortáil, lena n-áirítear rátálacha a fuarthas ó thomhaltóirí, a fheidhmiú go héifeachtach;
25. á iarraidh ar an gCoimisiún creat reachtach a mholadh chun dálaí teilea-oibre ar fud an Aontais a rialáil agus chun dálaí oibre agus fostaíochta cuibhiúla sa gheilleagar digiteach a áirithiú;
26. á iarraidh ar an gCoimisiún feabhas a chur ar dhálaí saothair d'oibrithe ardáin sa togra reachtach a bheidh aige amach anseo chun go n-áiritheofar timpeallachtaí oibre sláintiúla agus sábháilte, fostaíocht agus pá ar ardchaighdeán, an ceart chun dícheangail, an oibleagáid atá ar fhostóirí athoiliúint dhigiteach síoraí a thairiscint, agus seiceálacha iomlána, trédhearcacha ar fhéiniúlacht ar líne na bhfostaithe;
27. á mheabhrú nár cheart go mbeadh dlúthbhaint ag solúbthacht agus féineagrúchán na n-oibrithe le faireachas díréireach nó le mí-úsáid teicneolaíochta digití ar bhealach a bheadh ina chúis le hidirdhealú nó dúshaothrú nó a spreagfadh na nithe sin;
28. ag tabhairt dá haire gur ann do bhearna scileanna i margaí saothair na hEorpa; á chur in iúl gur geal léi Clár Oibre nuashonraithe an Choimisiúin maidir le Scileanna don Eoraip agus an Plean Gníomhaíochta nua don Oideachas Digiteach (2021-2027), lena gcabhrófar le hoibrithe dlús a chur lena scileanna digiteacha agus na cáilíochtaí a fháil don saol oibre a bheidh ann amach anseo, agus lena gcabhrófar le dul i ngleic le hoiriúnú agus fáil cáilíochtaí agus eolais i bhfianaise na n-aistrithe digiteacha agus glasa; á chur in iúl gur geal léi, thairis sin, an moladh ón gComhairle a glacadh le déanaí maidir le VET¹³ agus á iarraidh ar na Ballstáit é a chur chun feidhme go mear trí

¹² IO C 387, 15.11.2019, lch. 1.

¹³ moladh ón gComhairle an 24 Samhain 2020 maidir le gairmoideachas agus gairmoiliúint (VET) le haghaidh iomaíochas inbhuanaithe, cothroime shóisialta agus athléimneachta, IO C 417, 2.12.2020, lch.1.

nuashonrú a dhéanamh ar a gcláir náisiúnta gairmoiliúna agus oiliúna gairmiúla agus ar a gcláir athscilthe, uas-scilthe agus foghlama ar feadh an tsaoil d'fhonn feabhas a chur ar an litearthacht dhigiteach agus cuimsiú digiteach a chur chun cinn; á chur i bhfios go láidir gur gá gnéithe eiticíúla IS agus forbairt scileanna chun críoch eiticíúil a áireamh mar chuid lárnach d'aon churaclaim oideachais agus oiliúna d'fhorbróirí agus do dhaoine atá ag obair le IS; á mheabhrú nach mór d'fhorbróirí, ríomhchláraitheoirí, cinnteoirí agus cuideachtaí a bhíonn ag déileáil le IS a bheith ar an eolas faoin bhfreagracht eiticíúil atá orthu; á mheas go bhfuil sé chomh tábhachtach céanna a áirithiú go gcuirfear faisnéis chuimsitheach ar fáil d'úsáideoirí deiridh agus do thomhaltóirí agus go mbeidh malartuithe rialta ann idir na geallsealbhóirí ábhartha uile maidir leis sin;

29. á mheabhrú go bhfuil mná faoi ghannionadaíocht ar gach leibhéal san earnáil dhigiteach san Eoraip, ó mhic léinn (32% ar leibhéal baitsiléara, máistreachta nó a choibhéis) go dtí na poist acadúla is sinsearaí (15%), agus gur in earnáil TFC atá an bhearna is mó; á chur i bhfáth go bhfuil gá le scileanna digiteacha bunúsacha do 90% de phoist¹⁴ agus nach ionann mná ach 17% de dhaoine i staidéir agus gairmeacha TFC in AE¹⁵ agus 36% de ghairmithe ETIM¹⁶, in ainneoin go n-éiríonn níos fearr le cailíní ná le buachaillí sa litearthacht dhigiteach¹⁷ á thabhairt chun suntais a thábhachtaí atá oideachas, scileanna agus tacaíocht d'fhostaíocht agus do chonairí gairme do mhná chun aghaidh a thabhairt ar chlaontacht inscne agus chun tacú leis an gcomhionannas inscne; á iarraidh go ndéanfar iarrachtaí breise ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal AE chun aghaidh a thabhairt ar an éagothromaíocht inscne sin, agus aird ar leith á thabhairt ar ETIM, ar earnáil TFC agus ar an oideachas digiteach, trí rannpháirtíocht na gcailíní agus na mban a chur chun cinn go gníomhach trí ghníomhaíocht beartais nithiúil; á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit gníomhaíocht láidir a dhéanamh chun dul i ngleic leis an mbearna inscne san earnáil dhigiteach; á iarraidh go ndéanfar na gníomhaíochtaí thuasluaite a chur chun feidhme chun a áirithiú nach gcuirfear leis na neamhionannais atá ann cheana ná nach ndéanfar iad a mhacasamhlú;
30. á chur i bhfios go láidir go bhfuil gá le modúil oideachais agus oiliúna a cheapadh do ghairmithe atá i lár a ngairme chun a chur ar a gcumas athsciliú a dhéanamh agus ullmhú d'aistríthe poist;
31. á iarraidh ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit feabhas a chur ar rialacháin maidir le sláinte agus sábháilteacht ag an obair i gcomhthéacs sineirgí idir an duine agus an meaisín; á iarraidh ar an gCoimisiún sláinte shíceolaíoch agus mheabhrach oibrithe a choimirciú trí chreat reachtach AE maidir le strus a bhaineann leis an obair agus rioscaí síceasóisialta a chosc; á chur i bhfáth gur gá go mbeadh rochtain ag oibrithe san earnáil dhigiteach ar thacaíocht shíceolaíoch, go háirithe oibrithe a bhfuil baint acu le modhnóireacht inneachair; á iarraidh ar EU-OSHA gnéithe síceolaíocha a bhaineann

¹⁴ Staidéar a tiomsaíodh don Choimisiún Eorpach an 10 Bealtaine 2017 dar teideal *ICT for Work: Digital Skills in the Workplace* [TFC don obair: Scileanna Digiteacha san Áit Oibre].

¹⁵ Eurostat, *Girls and women underrepresented in ICT* [Mná agus cailíní faoi ghannionadaíocht in TFC], an 25 Aibreán 2018.

¹⁶ an Coimisiún Eorpach, Ard-Stiúrthóireacht an Taighde agus na Nuálaíochta, *She Figures 2018* [Figiuirí maidir le Mná 2018], Feabhra 2019.

¹⁷ an Comhlachas Idirnáisiúnta um Meastóireacht ar Ghaisce Oideachais (IEA), *International Computer and Information Literacy Study 2018*.

leis an obair a áireamh i bhFeachtas 2023 na nIonad Oibre Sláintiúil ar fud AE atá tiomnaithe don dhigiteáil agus do shláinte agus sábháilteacht ag an obair;

32. á chur i bhfáth gur gá a áirithiú go mbeidh daoine ó chúlraí éagsúla, lena n-áirítear mná, daoine óga, daoine de chine daite agus daoine faoi mhíchumas, rannpháirteach i bhforbairt, imscaradh agus úsáid IS; á mheabhrú gur cheart teicneolaíochtaí IS-bhunaithe san áit oibre a bheith inrochtana do chách, bunaithe ar an bprionsabal maidir le dearadh do chách; á thabhairt chun suntais go bhfuil an acmhainneacht ag réitigh digiteacha amhail teileá-obair agus feidhmchláir IS chun tacú le lánpháirtiú agus conairí gairme daoine faoi mhíchumas i margadh an tsaothair; á iarraidh ar na Ballstáit infheistíocht a dhéanamh i rochtain na ndaoine faoi mhíchumas ar fheistí cúnta agus ar nascacht amhail ionstraimí um chúnamh ag an obair, réitigh soghluaisteachta nó córais braiteoirí cliste, agus an rochtain sin a éascú, d'fhonn a gcuimsiú sóisialta a chothú agus caighdeán cuibhiúil maireachtála a áirithiú;
33. á iarraidh ar an Údarás Eorpach Saothair ról ceannasach a ghlacadh maidir leis an bpróiseas claochlaithe i dtreo geilleagar sóisialta-digiteach a éascú;
34. á chur i bhfáth a thábhachtaí atá sé cistí AE a shlógadh do FBManna chun dlús a chur le glacadh IS agus aghaidh a thabhairt ar athruithe struchtúracha sna hearnálacha agus sna réigiúin uile a bhfuil tionchar ag an aistriú digiteach orthu.

FAISNÉIS MAIDIR LE GLACADH SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

Dáta an ghlactha	17.3.2021
Toradh na vótála críochnaithí	+: 48 -: 2 0: 3
Comhaltaí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Abir Al-Sahlani, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Margarita de la Pisa Carrión, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Foulas, Cindy Franssen, Heléne Fritzon, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Radka Maxová, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Tomáš Zdechovský
Comhaltaí ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Konstantinos Arvanitis, Marc Botenga, Johan Danielsson, Jeroen Lenaers, Pierfrancesco Majorino, Alin Miţuţa, Eugenia Rodríguez Palop, Anne Sander

TORADH NA VÓTÁLA CRÍOCHNAITHÍ LE GLAO ROLLA SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

48	+
ECR	Lucia Ďuriš Nicholsonová
ID	Dominique Bilde, France Jamet, Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Daniela Rondinelli
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Furlas, Cindy Franssen, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Jeroen Lenaers, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Anne Sander, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Radka Maxová, Alin Mituța, Dragoș Pîslaru, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Johan Danielsson, Estrella Durá Ferrandis, Helène Fritzon, Alicia Homs Ginel, Pierfrancesco Majorino, Manuel Pizarro, Marianne Vind
The Left	Konstantinos Arvanitis, Marc Botenga, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri, Tatjana Ždanoka

2	-
ID	Nicolaus Fest, Guido Reil

3	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska, Beata Szydło

Eochair do na siombailí a úsáidtear:

+ : i bhfabhar

- : i gcoinne

0 : staonadh